

Додаток
до рішення міської ради
25 листопада 2022 року
№ 31/15/VIII

ПРОГРАМА
ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА
2023-2025 РОКИ

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	2
2. Характеристика регіону та аналіз існуючого стану навколишнього природного середовища.....	3
2.1. Атмосферне повітря.....	3
2.2. Клімат та викиди парникових газів.....	7
2.3. Водні ресурси. Поверхневі водойми.....	10
2.4. Водопостачання та водовідведення.....	11
2.5. Рослинний та тваринний світ.....	12
1) Зелені насадження.....	12
2) Тваринний світ.....	14
2.6. Природо-заповідний фонд.....	14
2.7. Земельні та мінерально-сировинні ресурси.....	15
2.8. Відходи.....	15
2.9. Екологічна освіта і робота з громадськістю.....	20
3. Мета, основні цілі, завдання та заходи.....	21
4. Терміни виконання заходів.....	25
5. Шляхи і способи виконання заходів.....	25
6. Очікувані результати виконання заходів.....	25
7. Фінансове забезпечення.....	26
Додаток до Програми «Заходи з покращення стану навколишнього природного середовища Старокостянтинівської міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	28

1. Загальні положення

В умовах інтенсивного розвитку технологій, промисловості та суспільства загалом природа вже не постає у свідомості населення та виробників як невичерпний банк ресурсів. Питання екології звучить з кожним роком гостріше. Саме тому питання стратегічного планування та прогнозування, вжиття превентивних заходів та раціоналізм у використанні наявних природних ресурсів є досить актуальними.

Програма охорони навколишнього природного середовища Старокостянтинівської міської територіальної громади на 2023-2025 роки (далі – Програма) визначає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення максимально ефективного використання природних ресурсів:

запобігання забрудненню атмосферного та водного басейнів, земельних ресурсів та питної води, адаптація до змін клімату;

впровадження сучасних технологій збирання, вилучення, переробки та знешкодження промислових і побутових відходів;

охорона та раціональне використання ресурсів рослинного та тваринного світу;

підвищення рівня суспільної екологічної свідомості громадян.

Програма розроблена відповідно до Водного та Земельного Кодексів України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про відходи», «Про захист рослин», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», розпоряджень Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 року № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», від 20 лютого 2019 року № 117-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року», Стратегії розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Хмельницької обласної ради від 20 грудня 2019 року № 49-29/2019, Програми охорони навколишнього природного середовища Хмельницької області на 2021–2025 роки, затвердженої рішенням Хмельницької обласної ради від 08 квітня 2021 року № 43-4/2021.

Програма базується на основі аналізу сучасного стану навколишнього природного середовища, визначає проблемні питання, окреслює цілі, завдання та комплекс заходів щодо їх реалізації; координує діяльність усіх учасників та зацікавлених сторін у реалізації комплексу заходів щодо забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

Програмою передбачається можливість внесення змін чи доповнень залежно від змін внутрішніх та зовнішніх умов її реалізації.

Заходи з виконання Програми наведені у додатку до неї.

2. Характеристика регіону та аналіз існуючого стану навколишнього природного середовища

Старокостянтинівська міська територіальна громада - це старовинний Волино-Подільський край, розташований в північно - східній частині Хмельницької області, в лісостеповій зоні в межах Подільської височини. Як територіально – адміністративна одиниця - утворена на базі колишнього Старокостянтинівського та частини Красилівського районів.

Місто Старокостянтинів - адміністративний центр Старокостянтинівської міської територіальної громади, історичний та сучасний економічний і культурний центр, що розташований в місці злиття річок Случі, Ікопоті та Шахівки (басейн р. Припять), займає площу 35,421 км², рік заснування – 1209.

Територія Старокостянтинівської міської територіальної громади займає 794,6 кв. км, чисельність населення складає 52088 осіб, відмічається міграційний процес населення у зв'язку з переміщеннями осіб з місць, де проходять бойові дії.

2.1. Атмосферне повітря

На території громади розміщені підприємства харчової, легкої, машинобудівної промисловості, виробництва будівельних матеріалів, підприємства деревообробної, паливно-енергетичної, хімічної промисловості та інших галузей. Динамічне зростання обсягів та розширення сфери виробничої діяльності спричиняють посилення антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище. Атмосферне повітря забруднюється різними газами, суспендованими дрібними часточками і рідкими речовинами, які негативно впливають на живі істоти, погіршуючи умови їх існування.

Кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у м. Старокостянтинів та Старокостянтинівському районі протягом 2016-2020 років в тис. тонн наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Роки	2016	2017	2018	2019	2020
м. Старокостянтинів	0,256	0,824	0,907	1,086	0,879
Старокостянтинівський район	0,401	0,389	0,435	0,446	0,392

Динаміку та обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел в атмосферне повітря, у тому числі діоксиду сірки, діоксиду азоту, тис. тонн, у місті Старокостянтинові та Старокостянтинівському районі наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Територія	2016 р.					2017 р.					2018 р.					2019 р.					2020 р.				
	разом	в т. ч.				разом	в т. ч.				разом	в т. ч.				разом	в т. ч.				разом	в т. ч.			
		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксин сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксин сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксин сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
м. Старокостянтинів	0,256	0,065	0,020	0,029	0,068	1,382	0,104	0,070	0,152	0,417	0,907	0,109	0,068	0,116	0,313	1,087	0,116	0,078	0,133	0,433	0,879	0,133	0,047	0,120	0,335
Старокостянтинівський район	0,401	0,144	0,052	0,001	0,043	0,230	0,147	0,043	0,003	0,037	0,435	0,171	0,024	0,004	0,044	0,446	0,17	0,05	0,004	0,042	0,392	0,173	0,04	0,009	0,016

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря у місті Старокостянтиніві та Старокостянтинівському районі у 2019-2020 роках наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

	Обсяги викидів, тис. тонн		Збільшення +/- зменшення викидів у 2020 році проти 2019 року, тис. тонн	Обсяги викидів у 2020 році до 2019 року, %	Викинуто в середньому одним об'єктом спостереже ння, тис. тонн
	2019 рік	2020 рік			
Місто Старокостянтинів	1,086	0,879	-0,0705	78,31	0,0159
Старокостянтинів- ський район	0,446	0,392	-0,054	87,90	0,056

Зниження рівня забруднення атмосферного повітря відбулося за рахунок:

проведення режимно-налагоджувальних робіт та відомчого контролю за роботою джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

проведення робіт із переобладнання (заміна зношених теплових мереж) та капітальний ремонт теплових мереж;

здійснення робіт із технічного переоснащення котелень;

модернізація існуючого пилогазоочисного устаткування;

проведення еколого-режимної наладки котельного устаткування;

переведення експлуатації частини котлів з твердого палива на газ;

заходи з енергоефективності (утеплення приміщень громадських закладів – шкіл, дитячих садків, лікувальних установ тощо).

До 2015 року основну масу забруднення атмосфери (близько 80% всього обсягу) формували викиди автотранспорту. У 2015 році відповідно до статистичних даних відбулось зменшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення по місту: у 2015 році кількість викидів становила 1,3128 тис. тон, що на 0,16 тис. тон менше, ніж у 2014 році, обсяг викидів в якому від пересувних джерел склав 1,470 тис. тон. В 2016-2020 роках викиди

від пересувних джерел не розраховувались. Внесок у забруднення повітряного басейну вносить також транзитний автотранспорт.

Одним із пріоритетних напрямків розвитку громади залишається впровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження. Продовжується модернізація котелень та систем теплозабезпечення, проводиться утеплення приміщень навчальних закладів з метою зменшення споживання об'ємів палива, а отже, і зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Для поліпшення якості атмосферного повітря та зменшення викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря насамперед має досягатися за рахунок скорочення обсягів виробництва промисловими підприємствами та переходу на роботу в режимі максимальної економії газу та вугілля. Для зниження обсягів викидів від пересувних джерел необхідно обмежити експлуатацією технічно-застарілого автомобільного парку, використанням палива низької якості, поліпшення стану доріг.

На території Старокостянтинівської міської територіальної громади стаціонарні пости спостереження Державної гідрометеорологічної служби України за станом забруднення атмосферного повітря відсутні, тому інформація про дані спостережень зі стаціонарних постів та за даними підфакельних спостережень відсутня.

З метою соціально-гігієнічного моніторингу Старокостянтинівським міськміжрайонним відділом лабораторних досліджень ДУ «Хмельницький обласний лабораторний центр МОЗ України» в місті щоквартально проводиться дослідження проб атмосферного повітря. У 2021 році проведено дослідження 80 проб атмосферного повітря на вміст забруднюючих речовин. За результатами досліджень перевищень рівнів ГДК не виявлено.

2.2. Клімат та викиди парникових газів

Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових. Умови загальної атмосферної циркуляції визначають напрямки вітрів: взимку – західні і південно-західні, влітку – західні і північно-західні.

Територія Старокостянтинівської міської територіальної громади має помірно-континентальний клімат з теплим літом, м'якою зимою і достатньою кількістю опадів. Навесні і на початку осені арктичне повітря приносить різке похолодання. В усі пори року територія громади перебуває під впливом циклонів. Влітку вони зумовлюють значну хмарність, опади, зниження температури повітря, а взимку – потепління, відлиги, снігопади. Найтепліший місяць – липень, найхолодніший – січень. Середньорічна температура повітря

коливається в межах $6,8^{\circ}\text{C}$ – $7,3^{\circ}\text{C}$. Найбільша кількість опадів випадає влітку, найменша – взимку (530-670 мм на рік). У літній період часто бувають зливи, грози, іноді – град. Сніговий покрив утворюється в другій половині грудня і тримається, переважно, до першої декади березня. Товщина його незначна (10-15 см). Спостерігалось значне зменшення опадів з 765 мм (у 2013 році) до 586 мм (у 2017 році). Отже, кліматичні особливості території визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання населення.

Однією з найгостріших екологічних проблем, які стоять перед людством, є зміна клімату. Темпи глобального потепління спричинять серйозні кліматичні зміни і різні екосистеми опиняться під загрозою зникнення. Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, пожеж у екосистемах утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

До потенційних негативних наслідків зміни клімату належать посуха, підтоплення та затоплення, зменшення площ та порушення видового складу зелених зон, стихійні гідрометеорологічні явища, зниження рівня ґрунтових вод, зменшення їх кількості та погіршення якості питної води, зростання кількості інфекційних захворювань та алергійних проявів.

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, пожеж у екосистемах утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля на території громади.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» відділ з питань охорони, раціонального використання природних ресурсів та благоустрою виконавчого комітету Старокостянтинівської міської ради у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на офіційному вебсайті виконавчого комітету Старокостянтинівської міської ради у мережі «Інтернет» та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку

негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг може бути використаний для:

порівняння очікуваних і фактичних наслідків виконання Програми, що дозволяє отримати інформацію про її реалізацію;

отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);

перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;

перевірки виконання Програми відповідно до ухваленого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Крім того, здійснюватимуться наступні контрольні заходи:

порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження;

порівняння захворюваності населення, з минулорічними показниками один раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження.

У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, органи місцевого самоврядування вживають заходів для їх усунення.

Особливої важливості для забезпечення стійкого функціонування міського та сільського населення набувають заходи з адаптації, тобто зниження вразливості до наслідків зміни клімату та включення цих заходів до стратегічних документів розвитку територіальної громади, що дозволить суттєво посилити стійкість міських агломерацій до прийдешніх ризиків. Адаптаційні заходи на рівні агломерацій дозволяють посилити адаптаційний потенціал, уникнути посилення нерівності, залучити більше фінансів та інвестицій. Основними умовами для успішного втілення адаптаційних стратегій є готовність муніципальної влади до дій, наявність інформаційної бази оцінок масштабів та ризиків, спроможність розробляти дієві стратегічні плани з адаптації, можливість залучення фінансування, високий рівень екологічної свідомості та соціальної відповідальності, достатній розвиток громадянського суспільства.

Особливості функціонування та фінансування проєктів міського розвитку (децентралізація, оперативність, дольова участь) є факторами, що позитивно впливають на успішність адаптаційних стратегій. Адаптація до впливів зміни клімату спрямована в основному на такі місцеві заходи:

розбудова навколишнього середовища (розробка будівельних проєктів, методи землекористування, процес надання дозволів на будівництво, реконструкція та технічне обслуговування громадських будівель);

інфраструктура (постачання та обробка питної води, будівництво і технічне обслуговування каналізаційних систем, будівництво та обслуговування доріг, мостів і тротуарів, будівництво і технічне обслуговування вуличного освітлення, будівництво сміттєзвалищ);

послуги (наприклад, пожежна охорона, охорона громадського порядку, збір відходів, поводження зі стічними водами, охорона здоров'я, громадський транспорт, соціальні послуги, реагування на стихійні лиха);

стратегії, концепції і плани (Програма соціально- економічного розвитку Старокостянтинівської міської територіальної громади, енергетичні концепції).

2.3. Водні ресурси. Поверхневі водойми.

Гідрологічна мережа міста Старокостянтинова представлена р. Случ та двома малими річками – Ікопоть та Шахівка. Річка Случ має загальну протяжність 451 км., у межах міста – 5,1 км.. Річка Ікопоть у межах міста має протяжність 5,7 км, річка Шахівка – 0,4 км. Стік р. Случ в межах міста зарегульований водосховищем в місці злиття всіх трьох річок. Для кожної водойми характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеню інтенсивності. Внаслідок антропогенної діяльності русла річок вийшли з колишніх природних берегів. Зарегульованість стоку вод у межах міста та підпору водоносного горизонту водоймища призвела до підвищення рівня ґрунтових вод, підтоплення території міста. Водоймище та річки Случ та Ікопоть знаходяться в незадовільному стані. Внаслідок зменшення глибини та швидкості течії річок у воді водосховища та річок виникають застійні явища. Водне дзеркало водосховища на 25-30 % покрите надводною рослинністю (рогоза, очерет), яка розташована вздовж берегової лінії шириною до 50 м. Прибережні смуги є мілководними і в теплий період року є місцем розмноження комарів, що становить загрозу виникнення та розповсюдження малярії. Біологічне самоочищення річкової води внаслідок сповільнення течій річок здійснюється недостатньо швидко, що приводить до погіршення хімічних та біологічних показників якості води поверхневих водойм. З метою захисту від шкідливої дії ґрунтових вод на забудованих територіях шляхом пониження їх рівня на 0,9 м, попередженню виникненню та поширенню інфекційних хвороб, для забезпечення нормативного стану водних

об'єктів, на замовлення Старокостянтинівського комбінату комунальних послуг виготовлена проєктно-кошторисна документація «Берегоукріплення берегів водосховища на річках Случ та Ікопоть з розчисткою та поглибленням в межах міста Старокостянтинів».

Лабораторією Хмельницького обласного центру з гідрометеорології відбиралися проби поверхневих вод р. Південний Буг на 2 пунктах спостереження (0,7 км вище м. Хмельницький; 1 км нижче міста, 1 км нижче скиду зворотних вод ВУВКГ), р. Случ на 2 пунктах спостереження (3,7 км вище м. Старокостянтинів, автодорожній міст; 0,5 км нижче м. Старокостянтинів, верхня околиця с. Красносілка).

Регіональний офіс водних ресурсів у Хмельницькій області здійснював спостереження за станом поверхневих вод річок Случ і Хомора на 2 контрольних створах. Аналіз якості поверхневих вод суші здійснювався за басейновим принципом.

Показник БСК₅, який характеризує наявність у воді нестійких органічних сполук, перевищував гранично допустимі концентрації для водойм рибогосподарського призначення у 1,9 рази (2019 рік - 1,7 рази), максимальне значення 2,2 ГДК_{рг}, спостерігалось у воді р. Случ, 0,5 км нижче м. Старокостянтинів.

За середнім вмістом біогенних елементів спостерігались перевищення допустимих рівнів рибогосподарських нормативів по азоту амонійному у 2,5 рази (2019 рік - 3,6 рази), що може бути пов'язано із забрудненням річки органічними речовинами (найбільше значення цього показника зафіксовано у воді р. Случ, 0,5 км нижче м. Старокостянтинів та становило 9,9 ГДК_{рг}).

За вмістом заліза загального середньорічне значення перевищувало гранично допустимі концентрації для водойм рибогосподарського призначення у 2,55 рази, за вмістом міді - у 11,3 разів, за вмістом марганцю - у 13 разів, за вмістом фенолів - у 3,2 рази.

Середнє значення хрому (VI) перевищувало гранично допустимі концентрації для водойм рибогосподарського призначення у 3,1 рази.

Також показник БСК₂₀ перевищував гранично допустимі концентрації для водойм господарсько-побутового призначення у 2,1 рази.

2.4. Водопостачання та водовідведення

Джерелом водопостачання міста є підземні води водозаборів Григорівський, Пашківський, артезіанські свердловини по вул. Величка, Кожедуба та Леонтовича. Загальна протяжність водопровідної мережі міста

становить 62,3 км. На території громади в сільських населених пунктах проводиться активна робота з ремонту та відновлення сільських водопроводів, забезпечення централізованим водопостачанням об'єктів соціальної сфери (шкіл, дитсадків, закладів медицини).

З метою соціально-гігієнічного моніторингу Старокостянтинівським міськміжрайонним відділом лабораторних досліджень ДУ «Хмельницький обласний лабораторний центр МОЗ України» в місті Старокостянтинів щоквартально проводиться дослідження проб питної води. У 2020 році проведено дослідження 15 проб питної води централізованого водопостачання на санітарно-хімічні та мікробіологічні показники. За результатами досліджень встановлено, що всі проби питної води відповідають вимогам дод. 1, 2, 4 ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Відведення, транспортування та очищення основного обсягу побутових і виробничих стічних вод забезпечує централізована міська комунальна каналізаційна мережа, водовідведення здійснюється по самопливних та напірних колекторах. Побудовано і працюють 7 каналізаційних насосних станцій, одна з яких головна каналізаційна насосна станція, яка всі стоки міста по дюкеру та напірному колектору, протяжністю 6,0 км, подає на міські очисні споруди.

Загальна довжина каналізаційних мереж становить 54,6 км. Міські очисні споруди розташовані на південний схід від міста. Проектна потужність очисних споруд 5000 м³/добу. В зв'язку з тим, що міські очисні споруди перебувають в аварійному стані, в 2018 році розпочато будівельні роботи по проєкту «Реконструкція каналізаційних очисних споруд потужністю 12000 м³/добу м. Старокостянтинів, Хмельницька обл.».

У 2017 році введенні в експлуатацію каналізаційні очисні споруди житлового мікрорайону Вокзалу-2. На очисних спорудах використані новітні енергозберігаючі технології та обладнання, що дає змогу значно заощаджувати енергоресурси, здійснювати водовідведення від багатоквартирних будинків, приватних домогосподарств, окремих підприємств, забезпечити високий рівень очищення стічних вод і, як наслідок, значно зменшити забруднення земель та поверхневих вод.

Заходи з покращення стану водних ресурсів на 2023-2025 роки наведені у додатку до програми.

2.5. Рослинний та тваринний світ:

1) Зелені насадження.

Загальна площа земель лісового фонду Старокостянтинівської міської територіальної громади становить 2135, 4 гектари. Лісовою рослинністю вкрито 2135, 4 гектари. Загальний запас деревини становить 824,5 тис. м³. Площа земель, наданих в постійне користування державним підприємствам лісового господарства становить 2135, 4 гектари. Заходи з відтворення лісових ресурсів і їх захисних функцій, подальшої інтенсифікації лісгосподарського виробництва на території громади здійснює діяльність державне підприємство «Старокостянтинівське лісове господарство» Хмельницького обласного управління лісового та мисливського господарства.

Лісові ресурси мають переважно ґрунтозахисне значення, а також сприяють розвитку деревообробної промисловості. Охорона рослинного світу здійснюється у відповідності до вимог законів України «Про рослинний світ», «Про Червону книгу України» (для рідкісних та зникаючих видів) та Лісового кодексу України шляхом:

збереження природної просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності об'єктів рослинного світу;

охорони об'єктів рослинного світу від пожеж, захист від шкідників і хвороб;

науково обґрунтованого, невиснажливого використання природних рослинних ресурсів;

здійснення заходів щодо запобігання негативного впливу господарської діяльності на рослинний світ;

збереження умов місцезростання дикорослих рослин і природних рослинних угруповань;

регулювання поширення та чисельності дикорослих рослин і використання їх запасів з врахуванням інтересів охорони здоров'я населення;

здійснення заходів щодо відтворення рослинного світу.

З метою озеленення території громади щороку здійснюється посадка дерев в парках, прибережних смугах водойм, вздовж тротуарів та вулиць. Проте, для збереження та поновлення зелених зон, забезпечення комфортності проживання населення в подальшому витрати на озеленення необхідно збільшити.

Потребує проведення реконструкції міський парк відпочинку ім. Федорова. На момент розробки Програми виготовлено детальний план території парку, проведено передпроектні громадські слухання та замовлено розробку проекту реконструкції центрального парку.

Також потребує впорядкування територія інших міських парків та скверів, де необхідно здійснити проріджування зелених насаджень, формування крон дерев, видалити самосійну поросль та чагарники, облаштувати зони відпочинку з встановленням елементів благоустрою.

З метою одержання достовірних даних щодо кількісних та якісних характеристик зелених насаджень на території населених пунктів громади, сприяння створенню та формуванню високодекоративних і екологічно ефективних та стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища насаджень, відновлення, реконструкції та експлуатації об'єктів зеленого господарства та проведення в необхідних випадках профілактичних, лікувальних заходів, організації невиснажливого використання озелених територій необхідно провести інвентаризацію зелених насаджень на території громади.

2) Тваринний світ.

Проблемами, які потребують вирішення є облаштування місця перебування відловлених безпритульних тварин, їх стерилізація та проведення щеплень, ведення реєстру, вирішення питання регулювання чисельності тварин гуманними методами. Регулювання чисельності безпритульних тварин є багатопрофільною проблемою і потребує залучення різних структур та організацій для її вирішення та планування на довгострокову перспективу.

Також необхідно визначити місце розташування та облаштувати майданчики для вигулу собак, зокрема, забезпечити їх відгородження, окультурення, прибирання тощо.

Актуальною проблемою є збереження живих водних ресурсів на території громади. З метою відновлення популяцій живих водних ресурсів необхідно проводити зариблення водних об'єктів, здійснювати внесення хлорелли, що, в свою чергу, сприятиме очищенню водойм, зменшенню їх заростання водною рослинністю. З метою попередження незаконного вилову живих біоресурсів необхідно забезпечити проведення рейдів з метою контролю за дотриманням вимог правил рибальства на водних об'єктах громади.

2.6. Природно-заповідний фонд

На території Старокостянтинівської міської територіальної громади налічується 17 об'єктів природно-заповідного фонду, з них 1 об'єкт загальнодержавного значення – парк пам'ятка садово-паркового мистецтва «Самчиківський парк» та 16 об'єктів місцевого значення: 4 гідрологічних заказника, 3 комплексних пам'ятки природи, 4 ботанічних пам'ятки природи, 1 парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва, 2 загальнозоологічних заказники, 2 лісових заказники місцевого значення загальною площею 1425,7

га, що становить 1,79 % від площі Старокостянтинівської міської територіальної громади.

Технічна документація з винесення меж в натуру (на місцевість) виготовлялась для 1 об'єкту загальнодержавного значення (100 % від загальної кількості об'єктів загальнодержавного значення) та територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення (87,5 % від загальної кількості об'єктів місцевого значення). Території та об'єкти природно-заповідного фонду оформлені відповідними знаками та інформаційними матеріалами, межі цих територій та об'єктів нанесені на відповідні планово-картографічні матеріали. З метою визначення територій необхідно встановлення інформаційно-вказівних знаків об'єктів природозаповідного фонду на території Старокостянтинівської міської територіальної громади.

2.7. Земельні та мінерально-сировинні ресурси.

Землі високопродуктивні. За площею та біопродуктивним потенціалом земельного фонду регіон є одним із провідних в області, а за природними умовами розділяється на 4 агрогрунтових райони. Серед ґрунтів найчастіше зустрічаються: чорноземи глибокі, малогумусні, сірі та світло-сірі, опідзолені, а також у невеликій кількості дерново-глейові і торфові. У загальній структурі земельного фонду 86 відсотків займають сільськогосподарські угіддя, розорюваність яких – понад три чверті. Їх основу складають чорноземи глибокі, темно-сірі, опідзолені ґрунти та чорноземи опідзолені, лучно-чорноземні та лучні.

Мінерально-сировинні ресурси представлені значними покладами гранітів, вапняків, глини, піску, які мають промислове значення. Граніти та вапняки залягають близько до поверхні землі, що дозволяє вести їх кар'єрний видобуток. Загалом запаси граніту і магматиту складають понад 15 млн.м³ та розраховані на 56 років розробки (при середньому видобутку твердої маси 280 тис.м³ в рік).

2.8. Відходи.

Поводження з відходами є одним з пріоритетних і найважливіших напрямків як господарської так і природоохоронної діяльності громади.

З метою здійснення заходів, спрямованих на охорону здоров'я населення і збереження довкілля, розроблено схему санітарного очищення населеного пункту м. Старокостянтинів, яка є базовим документом для здійснення заходів у сфері поводження з відходами на території населеного пункту, визначення способів їх утилізації, переробки, знешкодження. Також планується розробка схем санітарного очищення населених пунктів Старокостянтинівської міської територіальної громади.

Основними напрямками у сфері поводження з відходами є вирішення проблеми роздільного збирання відходів, складування відходів, рекультивація існуючого полігону ТПВ, придбання необхідного устаткування та техніки для покращення функціонування системи збирання, перевезення, складування, утилізації твердих побутових відходів, вжиття заходів щодо ліквідації стихійних сміттєзвалищ на території громади.

Послуги зі збирання, перевезення, утилізації та видалення побутових відходів на території м. Старокостянтинів та об'єднаної територіальної громади здійснюється комунальним підприємством комбінатом комунальних підприємств Старокостянтинівської міської ради. Збір твердих побутових відходів проводиться за планово-подвірною та планово-поквартирною системами збору відходів з вивезенням на Старокостянтинівський полігон твердих побутових відходів, впроваджено роздільне збирання відходів шляхом встановлення контейнерів для збору окремих компонентів відходів (папір, скло, пластик). Відокремлена вторинна сировина збирається, пресується та утилізується згідно з укладеними договорами.

Збирання, перевезення, утилізації, видалення побутових відходів забезпечується бригадою санітарної очистки комунального підприємства комбінату комунальних підприємств Старокостянтинівської міської ради у складі 12 осіб. Збирання побутових відходів здійснюється за допомогою 5 сміттєвозів та 5 одиниць сміттєзбиральної техніки (2 трактори з причепами, 3 вантажні автомобілі). Щоденно вивезення твердих побутових відходів в місті здійснюється за затвердженими маршрутами руху за графіками вивезення сміття. Середня відстань перевезення по маршруту становить орієнтовно 20 км; обсяг перевезень твердих побутових відходів в день становить 40-60 тонн; кількість їздок в день (за графіком) – 1-2 по одному маршруту.

Всього в 2020 році вивезено на Старокостянтинівський полігон твердих побутових відходів 16,0 тис. тонн / 75 тис. м³; в 2021 році вивезено твердих побутових відходів згідно 12,182 тис. тонн / 60,910 тис. м³.

Вивезення побутових відходів з населених пунктів Старокостянтинівської міської територіальної громади здійснюється згідно з укладеними договорами. В зв'язку з утворенням територіальної громади та приєднанням 67 сільських населених пунктів для організації якісної системи збору та вивезення побутових відходів, проведення належної санітарної очистки населених пунктів, комунальне підприємство комбінат комунальних підприємств Старокостянтинівської міської ради потребує забезпечення сміттєвозною та сміттєзбиральною технікою (1 сміттєвоза, 1 трактора з причіпом, 1 вантажного автомобіля).

Перевезення великогабаритних відходів, гілля, вивезення відходів із стихійних несанкціонованих звалищ, які накопичуються за межами контейнерних майданчиків та інших місцях, здійснюється сміттевозною технікою (тракторами (з причіпами) з самоскидним механізмом та екскаватором-навантажувачем).

Санітарне очищення території проводиться на вулицях та провулках, на прибудинкових територіях, в місцях загального відпочинку, біля пам'ятників, на автобусних зупинках, стоянках таксі та автотранспорту. Санітарне очищення зазначених територій проводить 15 двірників, 2 вантажники комунального підприємства «Ремонтно-будівне шляхове підприємство» Старокостянтинівської міської ради, 62 працівники з комплексного прибирання Старокостянтинівської житлово-експлуатаційної контори та 7 одиниць сміттезбиральної техніки для вивезення побутового сміття та вуличного змету. Щоденно обслуговується площа більше 70,0 тис. м².

Щоденний обсяг відходів, який навантажується на трактори під час проведення санітарного очищення та ліквідації несанкціонованого складування побутових відходів, в середньому складає 3,2 тони / 15 м³ сміття.

Контейнерне господарство комунального підприємства представлено 91 контейнером для збору змішаних відходів та 78 контейнерів для роздільного збору відходів, які встановлені на 32 контейнерних майданчиках на території міста, в тому числі 15 новостворених та 14 реконструйованих згідно з вимогами діючого законодавства.

Станом на 01 листопада 2022 року комунальним підприємством комбінатом комунальних підприємств Старокостянтинівської міської ради з юридичними особами укладено 515 договорів про надання послуг з вивезення та утилізації побутових відходів (в м. Старокостянтинів – 473 договори, в сільських населених пунктах громади – 42 договори), що становить 93 відсотки від загальної кількості юридичних осіб, з громадянами укладено 14196 договорів (в м. Старокостянтинів – 10134 договори, в сільських населених пунктах громади – 4062 договори), що становить 76 відсотків. На підставі укладених договорів здійснюється вивезення та утилізація побутових відходів.

На території Старокостянтинівської міської територіальної громади організована система збирання, сортування, вивезення, повторного використання та перероблення відходів сільських населених пунктів. Розроблено графіки та маршрути руху сміттезбирального транспорту у сільських населених пунктах громади. Вивезення твердих побутових відходів здійснюється на Старокостянтинівський міський полігон твердих побутових відходів. Заплановано ліквідацію сміттєзвалищ сільських населених пунктів громади (сміттєзвалищ колишніх сільських рад).

Розроблено проєктно - кошторисну документацію за проєктом «Будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів з елементами дегазації та рекультивациі існуючого полігону видалення відходів в місті Старокостянтиніві», згідно з яким планується встановлення сортувальної лінії, утилізація сміття, яке підлягає переробці, складування органічних відходів, відведення фільтрату та збирання біогазу.

Діючий полігон твердих побутових відходів експлуатується з 1965 року, отримано Державний акт на право користування земельною ділянкою, серія І-ХМ №000899, площа полігону становить 4,61 га.

На полігон твердих побутових відходів приймаються побутові відходи мешканців житлових будинків, адміністративних і громадських установ та організацій, підприємств торгівлі і громадського харчування, закладів культури і мистецтва, навчальних та лікувально-профілактичних закладів та інших підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, вуличний та садово-парковий змет і листя, а також подрібнені будівельні відходи і промислові відходи III та IV класів небезпеки, крім рідких побутових відходів та небезпечних відходів у складі побутових відходів.

На даний час проведено обвалування полігону з встановленням огорожі, облаштовано системи освітлення та відеоспостереження, контрольно-пропускний пункт, в'їзну дорогу на територію полігону, протипожежний резервуар, проводиться будівництво однієї з двох карт полігону. Контрольно-пропускний пункт обладнаний приладом для здійснення дозиметричного контролю під час приймання відходів. Вивезені на полігон відходи ущільнюються двома бульдозерами та проводиться пошарова ізоляція відходів ґрунтом. Згідно розробленого проєкту планується встановлення сортувальної лінії, що дозволить максимально здійснювати відділення ресурсоцінних компонентів відходів, які йтимуть в подальшому на переробку.

Приймання рідких побутових відходів здійснюється на очисних спорудах комунального підприємства водопровідно-каналізаційного господарства «Водоканал» Старокостянтинівської міської ради.

Осад стічних вод міських очисних споруд комунального підприємства водопровідно-каналізаційного господарства «Водоканал» Старокостянтинівської міської ради переважно складається. Відділені на етапі механічної очистки стічних вод (на пісколовках) дрібні тверді фракції (пісок тощо) видалається на міський полігон ТПВ, відпрацьований активний мул та осад відводиться на мулові майданчики, складається.

Обсяг осаду стічних вод міських очисних споруд, утвореного в 2016-2021 роках наведено в таблиці 4.

Назва підприємства	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Комунальне підприємство водопровідно-каналізаційного господарства «Водоканал» Старокостянтинівської міської ради	80	90	105	105	110	100

Відведення, транспортування та очищення основного обсягу побутових і виробничих стічних вод забезпечує централізована міська комунальна каналізаційна мережа та міські очисні споруди, водовідведення здійснюється по самопливних та напірних колекторах. Побудовано і працюють 7 каналізаційних насосних станцій, одна з яких головна каналізаційна насосна станція, яка всі стоки міста по дюкеру та напірному колектору протяжністю 6,0 км, подає на міські очисні споруди. Обладнання каналізаційних насосних станцій на 50% застаріле та енергоємне, потребує заміни.

З метою зменшення негативного впливу токсичних речовин на довкілля з 2013 року розпочато роботу зі збирання небезпечних відходів від населення. Скриньки для збирання батарейок встановлено у навчальних закладах, торгівельних мережах міста. На території комунального підприємства комбінату комунальних підприємств Старокостянтинівської міської ради облаштовано тимчасовий пункт прийому відпрацьованих батарейок, люмінесцентних ламп, шин для подальшої їх утилізації на спеціалізованих підприємствах. Головною метою збору небезпечних та специфічних відходів є недопущення попадання їх на полігон твердих побутових відходів. Робота в даному напрямку продовжується.

В місті розпочато роботу по впровадженню роздільного збирання відходів, для чого в навчальних закладах та на об'єктах соціальної сфери міста встановлено контейнери для відокремленого збирання відходів (папір, скло, пластик). На базі комунального підприємства комбінату комунальних підприємств Старокостянтинівської міської ради (вул. Героїв Небесної Сотні, 1) створено пункт прийому вторинної сировини, яка збирається, пресується та утилізується згідно з укладеними угодами. В 2021 році прийнято 3313 кг вторинної сировини (1000 кг пластику (ПЕТ – пляшки), 2000 кг скла, 313 кг паперу. Зібрана вторинна сировина пресується та підготовлюється для реалізації згідно з укладеними договорами.

З метою виявлення та ліквідації стихійних сміттєзвалищ розпорядженням міського голови від 06 листопада 2018 року № 359/2018-р «Про створення комісії з питань поводження з твердими побутовими та безхазяйними відходами та затвердження положення про неї» затверджено положення про

комісію з питань поводження з твердими побутовими та безхазяйними відходами, яка діє на постійній основі, та її склад.

2.9. Екологічна освіта і робота з громадськістю

У подоланні сучасної глобальної екологічної кризи визначальним є формування екологічної свідомості, культури і цілісного екологічного світогляду. Тому екологічна освіта і виховання є одним із пріоритетних завдань міської влади. Найбільший вплив на формування особистості, в тому числі на екологічну свідомість, має загальноосвітня школа, дошкільні навчальні заклади. Також, суттєву роль у розвитку свідомості відіграють масові природоохоронні заходи, які щороку організуються та проводяться органами місцевого самоврядування, шкільними навчальними закладами тощо(загальноукраїнська акція «За чисте довкілля», День благоустрою, акція, присвячена Всесвітньому дню вторинної переробки та інші).

Робота освітян в сфері екології спрямована на формування екологічної культури особистості, набуття навичок і досвіду розв'язання екологічних проблем, залучення школярів до практичної природоохоронної роботи. В рамках Всеукраїнських та міських екологічних акцій організуються та проводяться природоохоронні заходи, спрямовані на покращення стану довкілля, озеленення, поширення екологічних знань (загальнообласний конкурс дитячої та юнацької творчості «Природа України очима дітей Хмельниччини», гурток юних натуралістів, юних любителів природи та інші). Однак, екологічна культура громадян залишається низькою, і без підвищення її рівня неможливо сподіватися на позитивні зміни в навколишньому середовищі. Таку мету можна досягти лише спільними зусиллями громадських організацій та державних установ.

Підвищення рівня суспільної екологічної свідомості і надалі планується шляхом:

проведення спільних природоохоронних заходів, акцій, розповсюдження соціальної реклами, відеороликів, методичних матеріалів, листівок щодо раціонального поводження з відходами, інформування населення через засоби масової інформації про важливість збереження довкілля, проведення просвітницьких уроків та лекцій для школярів та студентів;

організацію екологічних заходів для дошкільнят та дітей молодшого шкільного віку, ознайомчі поїздки на полігон твердих побутових відходів, розробку та поширення тематичних матеріалів.

3. Мета, основні цілі, завдання та заходи

Основною метою Програми є забезпечення безпечних умов проживання населення, збереження природних особливостей громади, зменшення техногенних забруднень, раціональне використання природних ресурсів та формування в жителів громади екологічної свідомості.

Основні екологічні проблеми:

забруднення атмосферного повітря стаціонарними та пересувними джерелами;

забруднення водних ресурсів;

забруднення навколишнього середовища побутовими відходами;

збіднення біорізноманіття;

підвищення рівня екологічної освіти та інформування населення щодо збереження природних ресурсів.

Ціль: Зниження забруднення атмосферного повітря.

Завдання:

здійснення повітроохоронних заходів на підприємствах-забруднювачах атмосферного повітря;

зменшення впливу діючих виробництв на повітряне середовище за рахунок впровадження новітніх технологій виробництва, встановлення ефективного газоочисного обладнання;

озеленення території громади;

зменшення викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел шляхом використання екологічних видів пального (природний газ), використання автомобілів з електродвигунами, здійснення належного догляду за дорожнім господарством;

оновлення санітарно-захисних зон підприємств зеленими насадженнями; здійснення контролю за недопущенням спалювання залишків сухої рослинності.

Ціль: Зменшення забруднення водних ресурсів.

Завдання:

реконструкція міських очисних споруд;

реконструкція (ремонт) існуючих і будівництво нових водопровідних та каналізаційних мереж;

берегоукріплення берегів водосховища на річках Случ та Ікопоть з розчисткою та поглибленням в межах міста Старокостянтинів;

тампонаж непридатних до експлуатації артезіанських свердловин.

Ціль: Забезпечення безпечного поводження з промисловими та побутовими відходами.

Завдання:

розроблення схеми санітарного очищення сільських населених пунктів Старокостянтинівської міської територіальної громади;

впровадження роздільного збирання побутових відходів;

встановлення необхідної кількості контейнерних площадок та контейнерів;

ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ;

розроблення проєктної документації на будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів з елементами дегазації та рекультивациі на існуючому полігоні твердих побутових відходів та реалізація проєкту;

приймання вторинної сировини;

здійснення контролю за недопущенням спалювання побутових та промислових відходів.

Ціль: Збереження біорізноманіття.

Завдання:

забезпечення збереження та догляд за існуючими зеленими насадженнями;

створення нових зелених зон;

реконструкція центрального парку ім. Федорова та впорядкування території парків та скверів;

забезпечення контролю за станом об'єктів природо-заповідного фонду, розробка технічної документації із землеустрою, встановлення інформаційно-охоронних знаків;

зариблення водних об'єктів;

здійснення контролю за дотриманням правил рибальства на водних об'єктах;

регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами.

Ціль: Забезпечення екологічно збалансованого природокористування/

Завдання:

виготовлення технічної документації з землеустрою на землі рекреаційного призначення;

винесення меж парків та скверів в натуру;

виготовлення проєкту землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг річок Случ, Ікопоть, Шахівка в межах м. Старокостянтинова.

Ціль: Формування екологічної свідомості керівників та працівників підприємств, установ, організацій, жителів громади, підвищення рівня їх обізнаності з питань охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Завдання:

залучення населення громади до проведення суботників з прибирання міських територій, висадження зелених насаджень;

інформування населення через радіопрограми, статті в газетах, сайт міської ради щодо необхідності охорони навколишнього природного середовища;

проведення семінарів, навчань, круглих столів з керівниками підприємств, установ, організацій з питань охорони довкілля, дотримання норм діючого законодавства у сфері природоохоронної діяльності на виробництві;

забезпечення проведення в навчальних закладах акцій, виставок, конкурсів з питань охорони довкілля;

проведення загальноміських природоохоронних акцій.

Заходи з виконання Програми охорони навколишнього природного середовища Старокостянтинівської міської територіальної громади на 2023-2025 роки представлені в додатку до Програми. При виконанні заходів Програми будівництво, реконструкція об'єктів будуть проводитись з дотриманням вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 04.10.2018 № 4004-XII та інших нормативно-правових та законодавчих документів.

Аналіз факторів впливу на проблему та ресурсів для реалізації Програми (SWOT-аналіз) наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливість фінансування заходів Програми з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища (за рахунок екологічного податку). 2. Організація проведення оцінки впливу на довкілля. 3. Зниження рівня впливу на атмосферне повітря, ґрунти, а також на поверхневі та підземні води. 4. Підвищення рівня екологічної свідомості та обізнаності населення Старокостянтинівської територіальної громади/ 5. Будівництво підприємства з переробки твердих побутових відходів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Великі матеріальні витрати на реалізацію окремих заходів Програми 2. Впорядкування сільських сміттєзвалищ 3. Зношеність обладнання та недосконала технологія очистки стічних вод. 4. Необхідність у виділенні значних територій для реалізації окремих заходів Програми
Можливості (O)	Загрози (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансування заходів Програми з державного бюджету, обласного бюджету, інших джерел (інвестицій). 2. Зниження ризику виникнення надзвичайних екологічних ситуацій. 3. Створення безпечного екологічного середовища для життєдіяльності людини. 4. Реалізація основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Порушення вимог природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання та громадянами 2. Зростання цін на матеріали, устаткування та обладнання. 3. Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку. 4. Неприятливі погодні умови та

	зміна клімату: пилові бурі, засуха, суховії, природні пожежі, повінь та інші
--	--

4. Терміни виконання заходів

Реалізація завдань за відповідними напрямками Програми передбачена на період 2023-2025 років.

Терміни реалізації конкретних природоохоронних заходів визначаються проектно-кошторисною документацією, рішеннями сесії міської ради та виконавчого комітету міської ради, розпорядженнями міського голови.

5. Шляхи і способи виконання заходів

Основою реалізації програми є забезпечення комплексного підходу до вирішення екологічних проблем громади, розуміння пріоритетності екологічних заходів, запобігання забрудненню атмосферного та водного басейнів, земельних ресурсів, раціональне їх використання, створення умов для їх відновлення, поліпшення санітарно-гігієнічного й екологічного стану громади.

6. Очікувані результати виконання заходів

Виконання Програми дасть змогу:

зменшити викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

покращити якість поверхневих вод внаслідок реконструкції міських очисних споруд;

вжити заходи для очищення річок, здійснити захист території громади від підтоплення;

запровадити роздільне збирання твердих побутових відходів;

забезпечити поводження з відходами згідно вимог діючого законодавства, реконструювати міський полігон твердих побутових відходів;

знизити негативний вплив на зелені насадження і рослинність зелених зон громади;

підвищити екологічну свідомість жителів громади.

7. Фінансове забезпечення

Джерелами фінансування виконання заходів Програми є кошти державного, обласного та бюджет громади, кошти природоохоронних фондів, власні кошти підприємств, установ та організацій, інші джерела фінансування (добровільні внески, інвестиційні кошти, гранти і інше).

Нормативно-правове забезпечення реалізації Програми буде здійснюватися на основі чинної законодавчо-нормативної бази, а також нормативних документів місцевого рівня.

Фінансування Програми з міського бюджету здійснюватиметься згідно планових асигнувань.

У випадку невиконання заходів Програми у заплановані терміни в зв'язку з відсутністю фінансування або з інших причин до Програми вносяться зміни в установленому порядку.

Для реалізації заходів Програми необхідне фінансування у розмірі:

з державного бюджету – 861703,74 тис. грн;

бюджету громади – 154061, 89 тис. грн;

інших джерел фінансування – 6008,0 тис. грн.

Дані про обсяги та джерела фінансування наведені у таблиці 6.

Таблиця 6

Джерела фінансування	Всього, тис. грн.	2023	2024	2025
Державний бюджет	861703,74	-	344889,35	516814,39
Бюджет громади, в тому числі фонд охорони навколишнього природного середовища	154061,89	28955,35	60285,27	64821,27

Інші джерела, в тому числі кошти комунальних підприємств	6008,0	5515,0	270,0	223,0
Всього, тис. грн.	1021773,63	34470,35	405444,62	581858,66

Інформація про виконання Програми доводиться до відома депутатів Старокостянтинівської міської ради.